forma

Minden zenemû [1] egy önálló egység, mely több részbõl tevõdik össze. Ezen részek a zenei gondolatok, melyeknek egymáshoz való viszonya (ismétlés [2]e, variálása) adja a zenei formát. Riemann szerint a forma "egység a különbözõben". Legfõbb követelménye minden formálásnak, így a zeneinek is, az egység; ennek esztétikai hatása azonban csak az ellentétek, kontrasztok és konfliktusok segítségével bontakozhat ki maradéktalanul.
A sajátosan zenei formában az egység a konszonáns [3] akkord [4]ban, a hangnem [5] egyértelmûségében, a metrum [6] és ritmus [7] szilárdságában, ritmikus-melodikus [8] motívum [9]ok visszatérésében, jellegzetes témákban és azok visszatérésében valósul meg.
A kontraszt és a konfliktus pedig a harmónia [10]váltásban, disszonanciá [11]ban, moduláció [12]ban, különbözõ ritmus [7]ok és motívum [9]ok váltakozásában, ellentétes jellegû témák szembeállításában jön létre.

A forma összetételének kombinációs lehetõségei úgyszólván végtelenek, de a zenetörténet [13] folyamán idõnként néhány szerkezeti séma [14] kiemelkedett a sokaságból és elõtérbe került.
A bécsi klasszikus [15] korszak mûformáinak elemzése például a legkisebb prózai vagy zenei egységekbõl indul ki.
A beszéd legkisebb értelmes egységének, a szónak a zenében a motívum [9], a fõ- vagy mellékmondatnak a frázis [16], a teljes mondatnak a periódus [17], a versszaknak vagy a bekezdésnek a tag [18] felel meg.

A legegyszerûbb alapsémák a zenei gondolatok ismétlésével jönnek létre. Ilyen pl. az AABA [19] típusú dalforma [20], ahol a négy közül csak a harmadik (a B) a különbözõ, a más.
Az ismétlés tehát maximális, ugyanaz a zenei anyag (A) háromszor fordul elõ a négy lehetségesbõl. Ilyen sémákat találhatunk a primitív népek zenekultúrájában éppúgy, mint a legösszetettebb zenei formákban, vagy a gyerekdal [21]okban és a sláger [22]ekben egyaránt.

A zenei formák korszakonként változnak, átalakulnak, ugyanakkor léteznek olyanok is, amelyek évszázadok óta ma is alkalmazhatók a komponál [23]ásban.

Forrás webcím: https://www.zenci.hu/szocikk/forma

Hivatkozások:
[1] https://www.zenci.hu/szocikk/zenemu
[2] https://www.zenci.hu/szocikk/ismetles
[3] https://www.zenci.hu/szocikk/konszonans
[4] https://www.zenci.hu/szocikk/akkord
[5] https://www.zenci.hu/szocikk/hangnem
[6] https://www.zenci.hu/szocikk/metrum
[7] https://www.zenci.hu/szocikk/ritmus
[8] https://www.zenci.hu/szocikk/melodikus
[9] https://www.zenci.hu/szocikk/motivum
[10] https://www.zenci.hu/szocikk/harmonia
[11] https://www.zenci.hu/szocikk/disszonancia
[12] https://www.zenci.hu/szocikk/modulacio
[13] https://www.zenci.hu/szocikk/zenetortenet
[14] https://www.zenci.hu/szocikk/sema
[15] https://www.zenci.hu/szocikk/klasszikus
[16] https://www.zenci.hu/szocikk/frazis
[17] https://www.zenci.hu/szocikk/periodus
[18] https://www.zenci.hu/szocikk/tag
[19] https://www.zenci.hu/szocikk/AABA

[20] https://www.zenci.hu/szocikk/dalforma
[21] https://www.zenci.hu/szocikk/gyerekdal
[22] https://www.zenci.hu/szocikk/slager
[23] https://www.zenci.hu/szocikk/komponal